

Van de voorzitter

Zaterdag 17 september was de startmanifestatie voor het behoud van het 'Icoon van Wouw'. Ook De Vierschaer was daarbij op uitnodiging aanwezig met ondersteuning en presentatie van fotocollecties met voornamelijk oude tot zeer oude ansichtkaarten van de Lambertuskerk en omgeving.

Zaterdag 24 september vond de jaarlijkse excursie van de Vierschaer plaats. Dit jaar naar Gouda en Oudewater. Uit reacties heb ik vernomen dat het weer een goed georganiseerde en daardoor een geslaagde dag is geweest met dank aan de organisator Kees Bovée.

Zaterdag 24 september vond ook de reeds eerder geplande excursie van de SBNL Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) plaats op het Landgoed Wouwse Plantage. Reeds in het voorjaar had Eric Speeckaert ons gevraagd of drie rondleiders van De Vierschaer die dag een groep van ruim 100 genodigden konden ontvangen. De ontvangst van de groep vond plaats in de voormalige stal van de grote boerderij in Plantage-Centrum, gevolgd door presentaties met sprekers en beeldmateriaal, waarna er een geweldig goed verzorgde lunch werd aangeboden.

Na de lunch gingen Piet Meul, Toon Schijven en André Dingemans met drie groepen gelijktijdig op pad over het Landgoed en langs de houtzagerij en het brandweermuseum. Een succes bleek uit de reacties. Om 16.00 uur werd het officiële einde aangekondigd met luid hoorngeschal door mannen uitgedost met toepasselijke groene hoeden met pluimen en in groene uniformen en laarzen. Hierna kon het glas worden geheven en hapjes worden genuttigd. Een mooie ervaring en herinnering aan deze dag.

Zondag 13 november was de lezing over de Cisterciënzers in Wouw door Jos Vermunt, voorzitter van Heemkundekring 'De honderd Hoeven'. In een goed gevulde zaal wist hij de katholieke historie van deze kloosterorde op humoristische wijze te presenteren. Jammer dat hij niet uitgebreider inging op de overblijfselen die in Wouw nog van deze orde te vinden zijn, want juist daarvoor waren de meeste mensen naar de lezing gekomen.

Vrijdag 18 november vond de Regioquiz van heemkundekringen plaats in de rustieke kerk van Bovendonk in Hoeven, waarover meer verderop in deze nieuwsbrief.

Zondag 18 december zullen diverse groeperingen van 'Wouw rondom Kerst', zich na de zondagsmis om 12.00 uur presenteren in de Lambertuskerk gedurende de rest van de dag in een sfeervolle ambiance. De gezamenlijke presentatie die dag, zal gericht zijn op het behoud van het 'Icoon van Wouw', de Lambertuskerk.

Rest mij tot slot om u namens het bestuur mooie feestdagen toe te wensen en een gezond 2017!

André Dingemans (Voorzitter Hkk. 'De Vierschaer')

AGENDA

De agenda voor de komende maanden ziet er als volgt uit:

- December: Tijdschrift nr. 4-2016
- Dinsdag 13 december: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Woensdag 14 december: Bestuursvergadering
- Dinsdag 10 januari: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Woensdag 11 januari: Bestuursvergadering
- Dinsdag 24 januari: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Dinsdag 7 februari: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Woensdag 15 februari: Bestuursvergadering
- Dinsdag 21 februari: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Dinsdag 14 maart: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Woensdag 15 maart: Bestuursvergadering
- **Vrijdag 24 maart: Vierschaerquiz en algemene ledenvergadering (zie elders)**
- Dinsdag 28 maart: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Dinsdag 11 april: Heemhuys open van 14.00 tot 16.00 en van 18.30-20.30 uur.
- Woensdag 12 april: Bestuursvergadering
- Maart: Tijdschrift nr. 1-2017
- Juni: Tijdschrift nr. 2-2017
- September: Tijdschrift nr. 3-2017
- December: Tijdschrift nr. 4-2017

Aanvullingen op het programma komen in de volgende nieuwsbrief en zo nodig in een digitale nieuwsbrief.

EXCURSIE NAAR GOUDA EN OUDEWATER

Op zaterdag 24 september 2016 namen 41 personen deel aan de jaarlijkse excursie van de vereniging. Dit keer ging de reis naar Gouda en Oudewater.

Om 8.30 uur vertrokken we in heerlijk zomers weer vanuit de Kloosterstraat in Wouw. Rond 9.45 uur arriveerden we in Gouda, waar we na een korte wandeling door het oude centrum van de stad een bezoek brachten aan de Sint-Janskerk met zijn beroemde Goudse glazen. Deze kerk is de langste kerk in Nederland. Vanaf de bouw in 1552 tot aan de Reformatie in 1572 was het gebouw in gebruik als Rooms Katholieke Kerk, maar toen werd die toegewezen aan de Hervormde Gemeente Gouda. Bij binnenkomst zagen we direct de mooie gebrandschilderde kerkrampen: "de Goudse Glazen".

Dankzij schenkingen is de beglazing van de Sint-Janskerk eeuwenlang doorgegaan, vanaf de zestiende eeuw tot in 1947 het laatste glas 'Het Bevrijdingsglas' werd geplaatst. Na de gebruikelijke koffie werden we in twee groepen verdeeld, met ieder een gids en deze leidde ons rond langs de ramen. Veel kerkrampen, vooral in de korte katholieke periode van deze kerk, bevatten hele mooie en kleurrijke afbeeldingen van Bijbelse voorstellingen. Ook een gedeelte van de vaderlandse geschiedenis is in enkele kerkrampen

afgebeeld. Begin dit jaar is in de kerk alsnog een nieuw gebrandschilderd raam geplaatst ter ere van Erasmus. Het is een vrij modern raam en daardoor opvallend.

In de kerk was ook een expositie van grote olieverfdoeken van Jan Kooistra. Deze mooie olieverfdoeken lieten Bijbelse voorstellingen zien. Daarnaast lagen er op diverse locaties in de kerk vele historische prentbijbels. Wel was de oude kerkvloer erg ongelijk wat het ongestoord rondkijken enigszins belemmerde. Dit werd veroorzaakt door de vele grafzerken(platen) in de kerkvloer van welgestelde burgers, de zogenaamde "rijke stinkers".

Daarna gingen we met de bus tien kilometer verderop naar het plaatsje Oudewater. In restaurant Abrona kregen we eerst een heerlijke kop soep (vooral de mosterdsoep was populair) en daarna konden we van een voortreffelijke lunch genieten.

Vervolgens liepen we het stadje Oudewater in om een bezoek te brengen aan twee kleine musea: de Heksenwaag en het Touwmuseum. Daarvoor werd de groep in tweeën gesplitst. In de Heksenwaag staat een enorme weegschaal uit 1482, een soort bascule met gewichten. Van de zestiende tot in de achttiende eeuw werden hier personen gewogen, die van hekserij werden

beschuldigd. Toen dacht men dat heksen niets wogen. Ook in ons gezelschap werden door de gids personen beschuldigd van hekserij, waarna zij zich konden laten wegen om aan te tonen dat zij beslist geen heks waren; als bewijs kregen ze een certificaat mee!

In het Touwmuseum kregen we eerst twee korte documentaires te zien en daarna werd een praktijkopdracht touwdraaien uitgevoerd. Frans en Loes van Aert hebben zowaar samen een springtouw

gedraaid. Daarna kon de museumcollectie bekeken worden.

Rond 16.00 uur waren de bezoeken aan de musea voorbij en was er wat vrije tijd. Die werd uiteraard eerst opgevuld met een bezoek aan de door organisator Kees Bovée aanbevolen ijswinkel "Roberto" voor het nuttigen van een ijsje. Niets te veel gezegd, Kees, buitengewoon lekker ijs! Daarna heb ik een wandeling door Oudewater gemaakt en een winkelbezoek gebracht.

Rond 17.00 uur gingen we naar huis. Het was een mooie excursie dag met veel mooie en leuke indrukken. Bedankt, Kees, voor de goede voorbereiding van deze dag.

Anny Godschalk

In memoriam Sjef Teuns

Op donderdag 11 augustus van dit jaar overleed een van onze meest memorabele leden: Sjef Teuns. Hij werd op 5 mei 1926 in Wouw geboren als zoon van timmerman Toon Teuns. Hij had een oudere broer en zus. Ondanks veel problemen in zijn jeugd, vooral met zijn gezondheid en financiële problemen in het gezin toen zijn vader op de zuivelfabriek ontslagen werd, klom hij op en werd kinderarts en psychiater.

Zijn leven stond vooral in dienst van de zorg voor en de bescherming van kwetsbare kinderen. Hij was een man die een bijzondere kijk had op de behandeling van een individueel kind. Maar bekend was hij vooral door de acties die hij ondernam in Nederland, maar ook ver daar buiten om de rechten

van het kind te verdedigen. Kinderarbeid vond hij zonder meer uit den boze. „Hij was een echte en daarom soms ook lastige 'Human Rights Defender'. En dat was hij al ver voordat die term ingeburgerd was”, schreef een van zijn collega's in een 'In memoriam' op zijn website.

Hij was ook begaan met het lot van de student, vooral omdat hij zelf wist hoe moeilijk het was om te studeren als de ouders niet draagkrachtig genoeg waren. Zo was hij medeoprichter van het Universitair Asiel Fonds (UAF) dat studenten de mogelijkheid biedt in Nederland te studeren. Ook Defence for Children International kon bij hem op steun rekenen en hij streed er voor om dit goed op gang te krijgen.

Bij de oprichting en ontwikkeling van Defence for Children-Nederland speelde hij een hoofdrol. Hij stelde zelfs het souterrain onder zijn Amsterdamse woning beschikbaar als kantoorruimte.

Binnen onze heemkundekring was hij enkele malen actief als schrijver van enkele boeiende artikelen. Wij wensen zijn vrouw, kinderen en familie sterkte bij het verwerken van het verlies.

René Hermans

Vierschaer krijgt de Zwarte Piet na regionale quiz

Het quizteam van heemkundekring De Vierschaer uit Wouw is met een ongelooflijke kater terug gekomen van de regionale heemquiz in Hoeven. Ondanks het feit dat ze de eerste plaats behaalden na de theorie- en doe-vragen, werden ze uiteindelijk als tiende geklasseerd.

Voorzitter Jos Vermunt van de vereniging 'Honderd Hoeven' uit Hoeven vertelde dat ze dit jaar een systeem hadden bedacht om andere kringen ook eens de organisatie van het evenement te gunnen, vandaar dat elk team een Sinterklaas in kon zetten voor een vereniging die dan 1 pluspunt kreeg en een Zwarte Piet voor een vereniging die dan een minpunt kreeg.

Daarna gaf hij aan welke ploegen in de loop van dertig jaar gewonnen hadden. De Vierschaer bleek tien keer voor winst te zijn gegaan. Hierna werden de Sint- en Pietpapieren uitgedeeld en werden de vragen aangeboden.

De categorieën waren dit jaar families en hun fabrieken, vestingen, jeugdboeken, infrastructuur, kloosterordes, bomen, oude voorwerpen, bouwkunde, West-Brabantse geschiedenis en woorden zoeken middels de paardensprong. De doe-vragen bestonden uit het benoemen van stukken varkensvlees, de stationsnamen tussen Turnhout en Rilland-Bath aangeven, watertorens van een plaatsnaam voorzien en bandjes uit de jaren zeventig van de juiste naam voorzien.

In de pauze kregen de deelnemers de opdracht om zoveel mogelijk manieren te zoeken om dieren te doden. Dat onderdeel telde niet mee, maar voor de origineelste manier was een prijsje beschikbaar. Dat ging naar de ploeg uit Prinsenbeek die op het idee gekomen was dat een dier zich ook kon 'doodvervelen'. De droge worst ging naar deze ploeg en werd met smaak opgegeten.

Aan het eind van de quiz werd de uitslag bekend gemaakt en bleek de ploeg uit Wouw 79 punten behaald te hebben voor De Heerlijkheid Nispen en Jan uten Houten uit Etten-Leur die elk 78 punten hadden. De kater voor Wouw kwam toen de Sinterklazen en Zwarte Pieten werden verwerkt.

Jan uten Houten kreeg een Sinterklaas en kwam daardoor op 79 punten, Nispen kreeg een Zwarte Piet en behaalde nu 77 punten en de Wouwse ploeg kreeg 12 Zwarte Pieten en zakte daardoor met 67 punten naar de tiende plaats. Onnodig om daarna het commentaar van de Wouwse ploeg te vragen. De reactie van de andere ploegen die deelnamen waren onverdeeld negatief, want in de ogen van de meeste deelnemers had dit niets meer met quizen te maken. Voor Frank Schijven, Ton de Bruijn, Dianne Melis, Adriënne,

Hermans, Camiel Bastiaanse, Karel Schrooyen, Willem-Jan Joachems en René Hermans zat er niets anders op dan met een kater naar Wouw terug te rijden.

Strijd om Vierschaertrofee op 24 maart

De strijd om de felbegeerde Vierschaertrofee barst vrijdag 24 maart weer los bij onze heemkundekring. Voor de 32ste keer wordt er gestreden om dit kleinood. Dat gebeurt tijdens de jaarvergadering die om 19.30 uur begint in zaal 'In den Veehandel' aan de Markt 30 in Wouw.

De trofee werd vorig jaar gewonnen door Camiel Bastiaanse die nu de quiz moet maken. Een quiz met theorierondes en doevragen. De deelnemers, en dat mogen ook best niet-leden van de vereniging zijn, strijden in groepen tegen elkaar. De leden van de winnende groep moeten het daarna in een 'Wouwse' ronde tegen elkaar opnemen. Dat bepaalt uiteindelijk wie winnaar wordt in 2017 en daarmee eeuwige roem vergaart.

Tijdens de jaarvergadering worden zowel het jaarverslag van de secretaris als het financiële jaarverslag aan de orde gesteld. Daarnaast komt het bestuur met het activiteitenprogramma voor 2017 en worden eventuele belangrijke voorstellen die met de vereniging te maken hebben voorgelegd aan de vergadering. Naast een bestuursverkiezing is er nog de rondvraag, waarna de quiz van start gaat. Dit jaar wil het bestuur speciaal aandacht vragen voor nieuwe bestuursleden. De functie van penningmeester is vacant en men is op zoek naar een financiële vrouw of man. Maar ook gewone bestuursleden zijn welkom, vooral om de kar te trekken bij het op touw zetten van extra activiteiten.

Het voorwerp van de maand is

WOUW – Op de roze kubus in de etalage van het Heemhuys aan de Bergsestraat stonden de afgelopen twee maanden weer verschillende voorwerpen.

In de maand oktober waren dat metalen bikkels. Normaal worden hiervoor schapenbotjes gebruikt, maar in dit geval waren het metalen die door kinderen met wat meer welgestelde ouders werden gebruikt.

In november ging het om de voorloper van een schietmasker dat door slagers werd gebruikt om varkens te doden. De komende maanden zullen weer nieuwe voorwerpen te zien zijn in het Heemhuys.

Heemhuys kan weer bezocht worden

WOUW – Het Heemhuys aan de Bergsestraat 1 blijft ook in 2017 regelmatig open. Het Heemhuys is in de komende maanden op onderstaande dagen geopend.

dinsdag 13 december
dinsdag 7 februari
dinsdag 28 maart
dinsdag 16 mei

dinsdag 10 januari
dinsdag 21 februari
dinsdag 11 april
dinsdag 30 mei

dinsdag 24 januari
dinsdag 14 maart
dinsdag 2 mei
overige data volgen nog

De openingstijden zijn van 14.00 tot 16.00 uur en van 18.30 tot 20.30 uur.

Op de openingsdagen kan men (gratis) terecht voor stamboomgegevens, boeken inkijken, maar ook om zelf iets aan te bieden, zoals foto's die door ons ter plekke gescand worden, waarna u die weer mee terug kunt nemen. Maar ook als u gewoon even wil 'buurten' over vroeger, het dorp Wouw of Heerle, Moerstraten en Wouwse Plantage, bent u van harte welkom. Of even rondkijken op de mini-expositie die er steeds wordt gehouden.

Genealogiewerkgroep is nog steeds actief

Binnen onze vereniging is nog steeds een kleine genealogiewerkgroep actief. Frank Schijven en René Hermans verzamelen de stamboomgegevens en werken die wekelijks bij om op deze manier Wouwse gezinnen en families te reconstrueren.

Dat gebeurt met het programma Aldfaer en momenteel worden de burgerlijke standgegevens tot 1920 aangevuld en worden de gegevens van de DTB's ingebracht. Met die gegevens wordt onder meer de serie geboortes uit 1900 in het tijdschrift gemaakt door Frank Schijven. Aan de hand van de gegevens uit de computer, aangevuld met persoonskaart van het Centraal Bureau voor Genealogie beschrijft hij per maand welke mensen in 1900 werden geboren en wat er van hen geworden is. Deze serie gaat de komende jaren nog door, want Frank is op dit moment nog maar gevorderd tot april van dat jaar. De serie wordt verluchtigd met bidprentjes uit de collectie van de Vierschaer die door Annelies Cuperus wordt bijgehouden. Cees Cuperus is destijds met de serie begonnen, maar toen de maand januari 1900 was gepubliceerd overleed hij zeer onverwacht.

Wilt u de gegevens inzien van de genealogische werkgroep, dan kan dat op de dinsdagen dat het Heemhuys geopend is of op afspraak.

Wouwse winkeltjes

Er wordt op dit moment hard gewerkt om een boek samen te stellen over Wouwse winkels en bedrijven uit de periode 1950-1975. Zowel uit eigen ervaring als uit het archief hebben we al de nodige informatie, maar graag willen we de medewerking van onze lezers oproepen. Wie iets kan vertellen over de vele winkels die toen in het dorp Wouw waren of wie foto's heeft van die winkels, zowel aan de binnen- als aan de buitenkant is altijd welkom. U kunt contact opnemen met René Hermans (0165 301 821).

Enthousiaste werkgroepleden gezocht

Onze vereniging draait, ondanks de kleine groep actieve leden best goed.

Toch zouden we graag meer mensen willen hebben die zich met een bepaald onderdeel bezig gaan houden. Het fotoarchief moet hoognodig bijgewerkt worden, we willen graag tentoonstellingen gaan houden, nieuwe activiteiten ontplooiën en meer naar buiten treden.

Daarvoor hebben we mensen nodig die wat van hun vrije tijd beschikbaar willen stellen, want met de huidige vrijwilligers en bestuursleden redden we dat niet.

Hebt u interesse om een handje toe te steken, laat dat dan even weten bij onze secretaris of neem contact op met een van de bestuursleden of de beheerders van het Heemhuys.

Daar kunt u trouwens op de dinsdagen dat het Heemhuys open is ook altijd terecht voor informatie.

COLOFON

Nieuwsbrief van heemkundekring
De Vierschaer Wouw
ISSN-nummer: 1384-7902

Secretariaat:

Postbus 57, 4724 ZH Wouw

Heemhuys:

Bergsestraat 1, Wouw.

E-mail: secretaris@de-vierschaer-wouw.nl

website: www.de-vierschaer-wouw.nl

website: www.kasteelvanwouw.nl

Redactieadres nieuwsbrief:

René Hermans

Tel. 0165 30 18 21

e-mail martel6@hetnet.nl

Foto's:

Adriënné en René Hermans en diverse websites